

Alkotmánybíróság

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1304-4/2016
Érkezett:	2016 SZEPT 27.
Példány:	1
Melléklet:	db
Kezelőiroda:	1

2016. szeptember 20.

Ügyszám: IV/1304-3/2016

Tárgy: alkotmányjogi panasz hiánypótlása

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, **Vass Consulting KFT.** (székhely: 7625 Pécs, Nap u. 18.; cégjegyzékszám: 02-09-080725) jogi képviselőm útján előterjesztve, tisztelettel a hiánypótlási felhívásuknak az alábbiak szerint teszek eleget:

I. Felhívásukra tisztelettel nyilatkozom, hogy a személyes adataink nyilvánosságra hozatalához hozzájárulunk.

II. Alapbeadványomban az Abtv. 26. §. és 27. §.-át jelöltem meg az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó jogszabályi rendelkezésként. Felhívásukra tisztelettel ezt akként pontosítom, hogy az Abtv. 26. §. (1) bekezdését jelölöm meg a változatlanul hivatkozott Abtv. 27. §. mellett.

III. Tisztelettel nyilatkozom, hogy döntésként elsődlegesen a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.K.50.021/2016/10. számú végzése az Alaptörvény ellenesség és megsemmisíteni kértség tárgya, ami egy bírói döntés. Valóban kérem a Közbeszerzési Döntőbizottság D.893/4/2015. számú döntésére is kiterjedően a kérelmem és az Alkotmánybíróság ezen eljárását alkalmazni, de ez „csak” egy másodlagos kérelem.

Elnézésüket kérve, de tisztelettel álláspontom szerint az, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság, mint az Alaptörvényben nem szereplő, de kvázibíróságként eljáró rendes jogorvoslati eljárást lezáró szerv döntései tekintetében az Alkotmánybíróságnak van e hatásköre, az Alkotmánybíróság döntési hatáskörébe tartozik.

Tisztelettel kérem azt figyelembe venni, hogy maga a Közbeszerzési Döntőbizottság egy speciális jogterület külön/különleges bírósági szintű döntéshozatali fóruma, mely ugyan nem tagozódik be, és így nem képezi a szorosan vett magyar bírósági rendszer részét, azonban mintegy kvázi bíróságként működve, a közbeszerzési jog területén véglegesen, jogvitát rendes jogorvoslati szinten lezárva dönt a felek között felmerült vitás ügyekben. Teszi mindezt a törvények adta keretek között – lévén ő maga rendes jogorvoslati lehetőséget nem biztosít – a véglegesség erejével. Ezzel pedig lényegileg ki is meríti a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény bíróság-fogalmát is a (2011. évi CLXI. törvény 2. § (1) bekezdése): „*A bíróságok a vitássá tett vagy megsértett jogról... törvényben szabályozott eljárás során – véglegesen döntenek.*”

A Közbeszerzési Döntőbizottság tehát lényegét tekintve a bírósággal egyenértékű döntéshozatali fórum, és a döntései azonos hatásúak.

Álláspontunk szerint tisztelettel, az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasszal összefüggő hatáskörének szűk értelmezése lenne, miszerint az csak bírói döntések és jogszabályok vizsgálatára korlátozódna. Véleményünk szerint a bírói döntési szint értelmezése nem vezethet arra az eredményre, hogy bíróitól megnevezésében és formálisan ugyan különböző, de azzal teljesen egyenértékű, jogvitát eldöntő, valamint jogok létezéséről vagy nem létezéséről döntő alaptörvényellenes bíróinak megfelelő döntések ne kerülhessenek az Alkotmánybíróság által felülvizsgálatra.

IV. Felhívásukra tisztelettel az indokolást az alábbiakkal egészítem ki:

Nyilatkozom, hogy az indokolásomban azt szerettem volna mind az eredeti, mind a jelen beadványomban alátámasztani, hogy a támadott bírói döntés azért ellentétes az Alaptörvénnyel, mivel a Panaszos nyilvános tárgyaláshoz való joga – egyébként a teljes eljárásban, azaz az eljárás minden szakában - elvonásra került, mely tisztességes eljáráshoz való jogot sértő jogsérelem eredménye lett a Panaszos részvételi joga korlátozásával meghozott, így tényállást szükségszerűen fel nem tárt döntés. Ha a Panaszos jogai érvényesülhettek volna, akkor lehetősége lett volna a tényállás feltárását előmozdítani, előadást tenni, bizonyítani, álláspontot ütköztetni, a tényállást ezáltal egyáltalában fel lehetett volna tární, mely kihatással lett volna a döntésre is. Tehát az eljárás Közbeszerzési Döntőbizottság és a bíróság már azzal is a tisztességes eljáráshoz való jogot sértett, hogy nem tett eleget a tényállás-tisztázási kötelezettségének, de ez a tényállás-tisztázási kötelezettség sértés a jelen esetben a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme tekintetében konkrétan a személyes meghallgatás, a nyilvános tárgyalás jogának elvonásában ölt testet. A nyilvános tárgyalás elmaradása eredményében a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Álláspontom szerint így érdemében a Panaszos nem kapott hatékony bírói jogvédelmet sem, mivel pusztán formalizmussá vált a Panaszos számára a bírósági eljárás. A legnagyobb tisztelettel elnézést a hasonlatért, de mint ha egy jogszolgáltató gyárba beadta volna az iratait a Panaszos, ahol a Felek személyes meghallgatása vagy közreműködése nélkül a szalagon végigvitt irat-alapanyagot munkálták volna meg a gyár egyes gépei, a végén kiadva egy terméket, mely termék a

döntésben nyilvánult meg. Nyilvánvalóan futurisztikus a gondolat, de ma nem kell a döntéshez a Panaszos, holnap pedig lehetséges már a bíró sem, ezen elv mentén, mivel a beadott iratokat előre megadott algoritmusok szerint majd a számítógép értékeli és alkotja meg a rendelkezésre álló panelekből a döntést.

A 3115/2016. (VI.21.9 Alkotmánybírósági határozat különvéleménye (dr. Czine Ágnes alkotmánybíró) indoklásában így foglalta ezt össze: „Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. Az Alkotmánybíróság ezt a követelményt a 39/1997. (VII. 1.) AB határozatában, a közigazgatási határozatok törvényességének ellenőrzésével összefüggésben úgy fogalmazta meg, hogy „[a] közigazgatási határozatok törvényessége bírósági ellenőrzésének szabályozásánál alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket az Alkotmány[ban] [...] meghatározott feltételeknek megfelelően érdemben elbírálhassa.” Az Alkotmánybíróság e határozatának indoklásában kifejtette, hogy a közigazgatási határozatok bírói ellenőrzésének alkotmányos szabályát csak a tiszteséges eljárásról szóló jogra tekintettel lehet értelmezni. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben úgy fogalmazott, hogy „az összes, az Alkotmányban részletezett követelmény – a bíróság törvény által felállított volta, függetlensége és pártatlansága, az, hogy a **tárgyalás** igazságosan [...] és **nyilvánosan folyjék** – ezt a célt szolgálja, csak e követelmények teljesítésével lehet alkotmányosan véglegesnek számító, érdemi, a jogot megállapító döntést hozni. A közigazgatási határozatok törvényességének bírói ellenőrzése tehát alkotmányosan nem korlátozódhat a formális jogszerűség vizsgálatára.”

Azt is fontosnak tartom tisztelettel kiemelni, hogy a Panaszos érdemi ügyében, azaz alapügyben nem került sor tárgyalás tartására, azaz nem az érdemi ügghöz kapcsolódó valamely mellékszál, mellékkörülmény tekintetében maradt el a tárgyalás lehetőségének biztosítása, és nem is egy alapügyet követő következményi döntés esetében (pl: pénzbüntetés). Ugyancsak lényeges körülménynek tartom, hogy nem arról van szó, hogy az eljárásnak csak adott szakában, vagy csak adott eljárási cselekményekhez kapcsolódva került volna sor a tárgyalás mellőzésére, és nem is rendelkezik e tekintetben jogszabály megengedően.

A nevezett jogszabályi hely Alaptörvény ellenességét pedig a beadványomban egyértelműen megjelöltem. Itt azt szerettem volna alátámasztani, hogy az Alaptörvény kötelező érvényű előírását egyértelműen „lerontja” a Knp.-ben biztosított nyilvános tárgyalást elkerülését lehetővé tevő lehetőség.

A kettő nyilvánvalóan összefüggésben áll, hiszen a jogsértő döntésre azért kerülhetett sor, mert a bíróság a Knp. hivatkozott rendelkezése alkalmazásával kerülte el a nyilvános tárgyalás tartását.

A jelen esetben nem jogági dogmatikai kérdésekről, azok helytállóságáról, illetve törvényességéről, és nem is törvényértelmezési problémáról kell állást foglalni. Nem kell az indokolásban megjelölt bizonyítékokat vagy érveket a megalapozottság szempontjából sem vizsgálni vagy értékelni, sem az ahhoz kapcsolódó bírói mérlegelést.

Álláspontom szerint a támadott döntés(ek) a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát sértik. Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában – kifejezetten az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontján és az Abtv. 27. §-án alapuló hatáskörével összefüggésben – megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát, és megállapította, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó – az Alkotmánybíróság által korábbi gyakorlatában kimunkált – alkotmányos követelmények nemcsak a szabályozási környezettel, hanem az egyedi bírói döntésekkel szemben is érvényesíthetők.

„Az Alaptörvényben megfogalmazott tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerének elemei ennek megfelelően a magyar jogrendben immáron egy olyan alkotmányos mércét jelentenek, amely a jogszabályi környezeten túl, az egyedi ügyben hozott bírói döntések megítéléséhez is alapul szolgálnak”

Ugyanitt az Alkotmánybíróság leszögezte:

*„Másfelől szoros összefüggés mutatkozik az indokolási kötelezettség teljesítése, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadó azon alkotmányos igény között, **hogy az eljárásban szereplő fél meghallgatást nyerhessen**, azaz kérelmét a bíróság megvizsgálja (erről lásd: *Shala v. Norvégia*, 15620/09.; 2012. július 10., § 29.).”*

Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban foglalta össze, amelyet utóbb több döntésében [5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118–120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.] megerősített és továbbfejlesztett.

A kimunkált alkotmányos mérce értelmében a tisztességes eljárás (*fair trial*) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését foglalja egybe, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni.

Az Alkotmánybíróság gyakorlatában *„a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.”* {7/2013. (III. 1.) AB határozat.

Álláspontom szerint a tisztességes eljárás elvének megfelelően a bíróságnak tárgyalást kellett volna tartania, ahol a Panaszos meghallgatást nyerhetett volna, mely jelentős eleme a tényállás tisztázását célzó eljárási cselekményeknek. Csak a tárgyalás biztosítása eredményezhetett volna a számára hatékony jogvédelmet, érdemi bírósági eljárást.

Ami pedig a nevezett jogszabályi rendelkezés Alaptörvény ellenességének kérdését illeti, mint azt már hivatkoztam, a Кnp 3.§ (3) bekezdése akként rendelkezik hogy „*A bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgatja*”.

Ennek értelmében tehát a végzés bírósági felülvizsgálata körében – az Alaptörvény abszolút, minden esetre érvényes biztosítékával szemben - az eljáró bíróság – gyakorlatilag tetszése szerint, és ez irányú döntésének indokolási kötelezettsége nélkül – rendelkezhet a felek személyes meghallgatásáról, vagy – ha éppen úgy tartja jónak- azt mellőzheti.

A „szükségeshez képest” kitétel – az Alaptörvény általános és objektív kritériumával szemben - nélkülöz mindenféle objektív kritériumot vagy feltételrendszert, meghagyva ezzel a személyes meghallgatás lehetőségét egy olyan opciónak, melynek igénybevétele a bíróság részéről messzemenőig esetleges.

Véleményem szerint nem hogy eljárást lezáró döntést nem szabadna pusztán az iratokból meghozni, de még a felek személyes meghallgatásának szükségessége kérdését sem lehet a rendelkezésére álló iratokból minden esetben és hibátlanul megítélni. Éppen ezért hibázást nem engedő az Alaptörvény minden esetre érvényes előírása.

Ráadásul a jogszabályok helyütt nem biztosítanak a feleknek lehetőséget arra sem, hogy meghallgatás, vagy tárgyalás tartását kérjék, így a bíró általi meghallgatás elrendelésének eshetőségével együttesen, sérül a jogalanyoknak a tisztességes eljáráshoz fűződő, alaptörvényben egyértelműen biztosított nyilvános tárgyaláshoz való abszolút jogosultsága.

Miközben az Alaptörvény a tárgyaláshoz, meghallgatáshoz való jogot a tisztességes eljáráshoz való jog körébe abszolút jogként biztosítja, a rendelkezését egy alacsonyabb szintű jogszabály felpuhítja, adott esetekre „hatályon kívül” helyezi.

„Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata szerint a jogállamiság alkotmányos alapját jelentő jogbiztonság elvének egyik garanciája a jogforrási hierarchia érvényesülése. A jogforrási hierarchia azt jelenti, hogy az alacsonyabb szintű jogszabály tartalma nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabály rendelkezéseivel.” (3132/2013. (VII.2.) Alkotmánybírósági határozat.

Az alaptörvény-ellenességet a Panaszos abban látja, hogy egy alacsonyabb szintű jogszabály gyakorlatilag a jogszabályi hierarchia ellenére „lerontja” a hivatkozott Alaptörvényi rendelkezést, hiszen lyukat üt az Alaptörvényben biztosított általános jogosultságok pajzsán azzal, hogy a közigazgatási végzések bírósági felülvizsgálata körében – az előzményektől függetlenül - szubjektív bírói mérlegeléstől teszi függővé egy Alaptörvény deklarálta abszolút jog érvényre jutását.

Márpedig semmiféle jogszabály nem lehet az Alaptörvénnyel ellentétes. A jelen támadott jogszabályi kitétel azonban egyértelműen az. Az Alaptörvény ellenesség nem csak kifejezetten eltérő, Alaptörvényi rendelkezéssel ellentétes rendelkezésben nyilvánulhat meg, hanem abban is, ha egy rendelkezés az Alaptörvény rendelkezésével párhuzamosan az abban foglalt abszolút szabályhoz képest, annak abszolút hatályát lerontó párhuzamos szabályozást tartalmaz. A jelen esetben a jogosultság abszolút jellege is elveszik, és szubjektív, harmadik személy magatartásától függő lehetőséggé alakul át a szabályozással.

Ez a párhuzamos szabályozás biztosított lehetőséget a jelen esetben a bíróság számára az Alaptörvényben biztosított Panaszost megillető abszolút jogosultság kikerülésére.

Tisztelettel:

Panaszos képviseletében

